

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Corollarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

§. I.*Negativa ſtatuitur.*

1. CONCLUSIO. *Scientia media pugnat cum Angelica doctrina D. Thome.*

Conſtat primò, quia ut teſtatur Clemens VIII. S. Thomas D. Auguſtini doctrinam fideliffimè tenuit: eoque ex capite rectè dicitur Auguſtinus compendiatuſ: ergo non magis conſonat ſcientia media cum D. Thomæ, quàm cum D. Auguſtini doctrina.

Secundò, quia juxta doctrinam ejuſdem S. D. hæcenus traditam & deinceps tradendam nulla datur veritas objectiva futurorum contingentium ante decretum DEI, nec eſt aliquid futurum, niſi quatenus eſt determinatum in cauſa.

Tertiò, DEUS alia à ſe non aliter cognoviſcit, quàm in ſua eſſentia tanquam cauſa & medio cognito.

Quartò, Non ſemper fuit verum aliquid eſſe futurum, niſi quatenus in cauſa ſempiterna fuit, ut eſſent futura.

Quintò, Ex duobus contradicitoriis de futuro contingenti neutra eſt determinatè vera ante determinationem cauſæ.

Sextò, Cognitio divina non accipit menſuram & certitudinem à rebus, neque res ideo DEUS novit, quia ſunt futura; ſed ideo ſunt futura, quia DEUS novit.

Septimò, Ideæ divinæ non repræſentant futura, niſi ut determinatæ per divinæ voluntatis propoſitum, ex quo fiunt proximè præctica. q. 3. d. Verit. a. 6.

Octavò, Prædeſtinatio non tantum habet certitudinem præſcientiæ, ſed etiam cauſalitatis & ordinis mediatorum. q. 6. d. verit. a. 3.

Nonò, Dantur decreta ab intrinſeco efficaciæ, prædeſinitiva & prædeterminativa: ſicut & gratia intrinſecè efficaciæ.

Decimò, Neque inimpeditas divinæ voluntatis noſtras voluntates antecedentis cauſat neceſſitatem antecedentem, aut noſtræ officiit libertati. inf. q. 19. a. 8.

Imò undecimò, Contingentia & libertas noſtri arbitrii radicatur in infinita efficaciæ ejuſdem divinæ voluntatis, quippe ex ſe profundentis non tantum totum ens, ſed etiam omnes modos entis. ibid.

Ideoque duodecimò, Concordia libertatis cum efficaci voluntate DEI ex eadem efficaciæ divinæ voluntatis peti debet.

Decimò tertiò, Scientia DEI adæquatè dividitur in ſcientiam ſimplicis intelligentiæ & viſionis. q. 14. a. 9. q. 2. d. verit. a. 4. quæ omnia principiis ſcientiæ mediæ è diametro ſunt oppoſita.

§. II.*Solvuntur objectiones.*

1. **O**bjic. primò, ex q. 23. inf. a. 5. ad 1. *uſus gratiæ præſcitus* (inquit S. D.) *non eſt ratio collationis gratiæ, niſi ſecundum rationem cauſæ finaliſ.* ergo admittitur à S. D. uſus gratiæ conditionaliter præſcitus & movens ad decernendam ipſam gratiam.

Reſp. Eodem loco expreſſè ſcientiam mediæ excludi, cum S. D. in c. affirmat, totum, quod eſt ex gratia & libero arbitrio, eſſe prædeſtinationis effectum, & procedere ex divina voluntate, ſicut ex primo principio movente. Unde dicit. antec. ad mentem S. D. ratio finaliſ collationis gratiæ eſt uſus gratiæ præſcitus, præſcientiæ fundatæ in decreto intentivo ipſius uſus gratiæ, concedo, illi præſuppoſitæ, nego antecedens & conſequentiam. Nam ut ex dicendis patebit, primò DEUS intendit gloriam, & ex hoc efficaciæ mediæ, nempe merita, quæ ipſa ſunt bonus uſus gratiæ, & ex hoc vult dare principium merendi, quod eſt gratia.

Objic. ſecundò ex 3. p. q. 1. a. 3. ad 4. ubi dicit S. D. *dicendum, quòd prædeſtinatio præſupponat præſcientiam futurorum*, ſed hæc eſt ſcientia mediæ. ergo. Reſp. negando ſubſumptum: nam ibi agit S. D. de præſcientiæ peccati Adami præſuppoſita ad decretum prædeſtinationis Chriſti, quæ erat præſcientia abſoluta pertinens ad ſcientiam viſionis. Senſus ergo eſt: quòd prædeſtinatio ſtrictè accepta, prout ſignificat decretum executivum unius effectûs, poſſit ſupponere præſcientiam abſolutam alterius effectûs prædeſtinationis, ſiquidem effectus prædeſtinationis ad ſe invicem ordinantur. Sicut e. g. DEUS execute prædeſtinans ſalutem, præſcit alicujus hominis orationes, per quas ipſius ſalus erit imploranda. inquit ibidem S. D.

Objicies tertiò ex q. 12. de verit. a. 10. *præſcientia excedit prædeſtinationem non ſolum in malis, ſed etiam in bonis*, ergo aliqua bona præſciantur, quæ non prædeſtinantur: ſed hoc aliter non fit, niſi per ſcientiam mediæ. Reſp. hoc ipſo, quòd S. D. ibidem addat, *ſi prædeſtinatio ſtrictè accipitur*, ſatis indicare, quòd præſcientia non excedat prædeſtinationem latè acceptam. Nam prædeſtinatio largè accepta eſt quocumque decretum DEI, ſive poſitivum, ſive permiſſivum, & ſic præſcientia non excedit prædeſtinationem: prædeſtinatio verò ſtrictè accepta vel eſt propriæ electorum, vel eſt illorum, quæ ſunt ſolâ DEI virtute, ut conceptio Chriſti, reſuſcitatio Lazari, &c. & ſic plura præſciantur, quàm prædeſtinantur, non per ſcientiam mediæ, ſed per ſcientiam viſionis.

§. III.*Corollarium.*

Inſero ex dictis, nullam eſſe neceſſitatem vel utilitatem ſcientiæ mediæ pro expediendo negotio prædeſtinationis & providentiæ Divinæ. Ad quid enim ea deſerviret? Ideo fortè, ut per illam præviè DEUS exploraret, quid in hoc illorum ordine, hæc vel illâ gubernandi ratione ſecurum eſſet, priuſquam fixum quid, ratione que (ait Vecken diſp. 19. c. 6.) *quòd mutare nequeat, decernat in alterutram partem?* Atqui vel cæca foret hæc exploratrix ſcientia, ſi in futurorum contingentium indigeſta multitudine oberraret, quæ nullam ſuæ connexionis certitudinem habere poſſunt, ac proinde cæcum ducem ſequerentur conſequenti ad vagam hanc ſcientiam vagam gubernatio: vel certè ejuſmodi futura intrinſecam haberent & neceſſariam connexionem cum conditione, nec ipſa certitudinem ſuæ futuri-

nis à DEO, sed Divina scientia suam certitudinem ab ipsis accipere. Quorum illud naturæ contingentium; illud perfectioni Divinae scientiæ respicitur ex sepe dictis. Unde per hanc scientiam non obtineret DEUS (quod sibi persuadet cit. Vecken.) ut nihil disceret ex eventu; sed vice versa omnia disceret ex eventu, non quidem posito, sed ponendo: cum nisi eventus isti conditionati ex se determinatam haberent veritatem suæ futuri- tionis, nullam de iis iudicium certum formari à DEO posset.

An secundò ideo fortè scientia foret utilis, ut per ipsam constaret, quo modo DEUS absque libe- rari arbitrii præiudicio (cujus libertatem postis prædeterminationibus periclitari existimant) aliis det gratias efficaces, aliis verò tantum sufficien- tes? quia nempe per scientiam mediā exploratio- nem novit, hanc gratiam in his circumstantiis, quibus cooperaturum vidit, dat efficacem; alteri, cui ex inscrutabili iudicio non dedit in iis cir- cumstantiis, dabit tantum gratiam sufficientem. Sed neque ex hoc capite vel DEO, vel gratiæ, vel homini potest esse conveniens. Non DEO; quippe à quo tollit prioritatem causæ. Non gra- tiæ, à qua aufert efficaciam & rationem gratiæ ex- citantis & operantis, quæ de nolentibus volentes faciat. Non homini, quia is absque DEI motu- one prævia, quæ sit executio æternæ prædefini- tionis, in actum pro dire non potest.

Neque per hanc scientiam mediā sufficienter occurritur impiorum murmurati- onem, conquirentium, cur me DEUS non prædetermi- navit, ut bona facerem? An non enim simili mo- do DEO obloqui poterant? Cur me DEUS non poluit in iis circumstantiis, in quibus me per scientiam mediā suæ gratiæ cooperaturum vidit, nec in aliis circumstantiis positus peccarem, & pe- ritum? Manet igitur, scientiam mediā nec uti- lem esse, nec possibilem.

Quæres: Ad quam igitur scientiam ex duabus scientiis in genere adæquatè dividendis, per- tinebit scientia conditionatorum? An ad scientiam visionis, vel simplicis intelligentiæ? Non ad priorem: quia illa, cum sit intuitiva, solum termi- natur ad objecta habentia exercitam existentiam in determinata temporis differentia, & coexisten-

tia in æternitate: atqui futura conditionata, d^e quibus loquimur, nullam habent, nullam habe- bunt existentiam. Non ad secundam, quia hæc scientia est necessaria, possibilem, & præsuppo- sito omni decreto.

Respondeo, parum referre, ad quam ex istis re- ducatur: cum enim participet aliquid de utraque, ad utramque reductivè pertinere potest. Unde primò, qui scientiam simplicis intelligentiæ adæ- quate accipiunt, pro omni scientia abstractiva DEI, attingente creaturas nunquam producendas, sive antecedit, sive non antecedit omne decretum, reducunt illam ad scientiam simplicis intelligen- tiæ, quæ inadæquatè sumpta secundum illam partem, quæ antecedit omne decretum, sic est ne- cessaria & rerum purè possibilem; secundum aliam verò partem, quatenus sequitur decretum conditionatum, sic est scientia libera & conditio- natorum. Alii contra, qui omnem illam scientiam appellant scientiam visionis, quæ consequi- tur ad quodcumque decretum DEI, estque scien- tia libera, sive deinde sit intuitiva, sive non, sive terminetur ad actualem, sive tantum ad condi- tionatam existentiam rerum, reducunt illam ad scientiam visionis.

Ex quo patet responsio ad rationem dubitan- di: Nam ad 1. dicitur, scientia visionis (si acci- piatur pro omni scientia libera præsupponente qualecumque decretum) est rerum existentium vel absolute vel conditionatè, conc. tantum absolute nego. estque intuitiva, si capiatur inadæquatè se- cundum illam partem, quæ supponit decretum penitus absolutum, estque proinde de rebus absolute existentibus, vel exituris, concedo: si capiatur secundum alteram partem inadæquatam, quæ supponit decretum objective conditionatum, est- que de futuris conditionatis, nego. Et ad 2. scientia simplicis intelligentiæ (si accipiatur pro omni scientia abstractiva) est necessaria & rerum possibilem, secundum partem inadæquatam, quæ præsupponitur omni decreto, concedo, secun- dum alteram partem inadæquatam, quæ includit decretum conditionatum objective, sic nego. Ita scientia conditionatorum juxta diversam acceptio- nem ad utramlibet ex prædictis scientiis reductivè pertinere potest.

ARTICULUS V.

An DEVS futura conditionata videat in decreto conditionato?

SUMMARI A.

1. Futura habentia infallibilem connexionem cum conditione pertinent ad scientiam simplicis intelligentiæ.
2. Duplex modus, quo decretum potest dici conditionatum.
3. Datur in DEO decretum objective conditionatum.
4. In quo videt futura conditionata.
5. Cur in conditionatis requiratur major existen- tia causa, quam effectus?
6. Ista decreta nec sunt otiosa, nec ridicula.
7. Non sequitur DEVM habere infinitas infinita decreta circa futura conditionata.

S. I.

Exponitur & statuitur sententia Thomistica.

NOTandum primò. Quæstionem non proce- dere de futuris conditionatis habentibus ex se necessariam vel infallibilem connexionem cum conditione & antecedente, uti sunt, si ignis appli- catus fuerit stupa, comburet. Si Petrus habuerit gratiam efficacem, panitebit. hæc quippe conditio- nales propter necessariam vel infallibilem con- nexionem antecedentis cum consequente tam ha- bent determinatam & infallibilem veritatem, quam